

mospheric mercury content increased for short time close to the working site. Similarly, mercury pollution has been found to occur in surface waters around the working site. This indicates the need of long-time checking of the mercury content in springs, surface waters and atmosphere around the sites where mercury ore is manipulated. Moreover, precautionary measurements are needed with the aim to limit undesirable pollution of the environment by mercury which include the choice of suitable places for the ore stock yard, the design and installation of suitable facilities against mercury evaporation at this stock yard and the choice of suitable location of wastes coming from the dressing plant.

The Veľká Studňa deposit is located near to the recreation area of the Banská Bystrica town in the eastern part of the Krem-

nické vrchy Mts. According to results, the site is unsuitable for such purposes due to higher mercury content of rocks, soils, fluvial sediments, springs and surface waters in the area concerned. In many cases, the amount of mercury in springs and surface waters is higher than the limit allowed by Czechoslovak Standard.

Results confirmed only small areal extent of pollution in the environment induced by prospecting, mining and dressing facilities (secondary toxicity) compared with natural contamination due to the presence of the mercury mineralization itself (the primary toxicity). Under such circumstances, the pollution effect of the secondary toxicity is restricted to the nearest surroundings of the deposit and the flotation plant itself.

Preložil I. Varga

RECENZIA

Juraj Wernher: **Podivuhodné vody na Spiši**. Martin, Osveta 1980, 24 s.

Prí príležitosti 30. výročia založenia inžinierskogeologickej a hydrogeologickej organizácie IGHP Žilina vydala roku 1980 Osveta Martin najstarší dokument o našich vodách. Táto vzácna publikácia z obdobia humanizmu — Podivuhodné vody na Spiši — bola v čase svojho zrodu prvou svojho druhu u nás a mimoriadnym prevapením nielen pre našich vzdelancov, lež aj pre celú učenu Európu. Pre nás je dokladom nezvyčajného záujmu o vody a začiatkom ich systematického poznávania. V celom spise sú zaujímavé údaje, osobitne o exploatacii vód v Smolníku na získanie medi. Je aj dokladom o liečebnom a technickom využívaní tejto vody v ďalekej minulosti. Dielko (24 strán) z latinského originálu *Hypomnematum de aquis in Scepusio admirandis* preložil Augustin Rebro. Vyšlo nákladom 4000 výtlačkov. Kniha je pútavá a jej príťažlivosť zvyšuje pekná grafická úprava, v ktorej sú vedľa seba pôvodný latinský text a jeho slovenský preklad. Radi by sme uvítali pravidelnejšie vydávanie podobných publikácií, ktoré oboznamujú s dávnou históriou problematiky, ktorú dnes riešime v širokom rozsahu. A to najmä dnes, keď hydrogeológia na Slovensku veľmi pokročila a naše poznatky siahajú nielen na vonkajšie prejavy vód na povrchu, ale aj hlboko pod zemský povrch.

Pavel Tkáčik

ZO ŽIVOTA SPOLOČNOSTI

Helena Gerthofferová: **Zisťovanie pravosti vltavínu elektrónovým mikroskopom**

Z výskumu morfológie vltavínu, vulkanického skla (obsidiánu, perlitu) a umelého skla (flaškového) v elektrónovom mikroskope vychodia nasledujúce závery:

Zatiaľ čo v prírodnom skle má základná hmota globulárnu stavbu, vo vulkanickom skle sú navyše mikrolity, v umelom skle globulárna stavba chýba, ale hojné sú v ňom mikrolity.

Medzi originálne znaky submikromorfológie vltavínu s globulárnou stavbou a bez mikrolitov patrí fluidita, vlnkovanie základnej hmoty, ako aj prítomnosť uzavrenín rozličných foriem SiO_2 , morfológicky nápadne odlišných od mikrolitov. Svojrúznou morfológiu vltavínu potvrdzuje aj prítomnosť sferul rozmanitého tvaru (rotačný kužeľ, elipsoid, slza, zohnutá kvapka, vzácne guľa).

Podľa zistených charakteristických vlastností vltavínu možno identifikovať tectické sklo a odlišiť ho od vulkanického a umelého skla. Prítom je dôležité, že sa pri identifikácii elektrónovou mikroskopiou neporušuje skumaný povrch geologickej vzorky tectitu ani vltavínového šperku.